నెత్తురుకన్నా చిక్కనిది

తుప్పర తుప్పర వానజల్లుల్లో, క్లబ్బు ఆవరణంతా బావురుమంటూన్నది. వాన పడకపోయినా ఉదయం పూటా, మధ్యాహ్నమూ అట్లాగే వుంటుంది. సాయంత్రానికిగాని, దాని ఇంద్రలోక వైభవం కనిపించదు. చీకటి పడుతున్న కొద్దీ దాని శోభగూడా ఇనుమడిస్తూంటుంది. అది అధికారులూ, గుత్త వ్యాపారులూ, జీవితంలో అన్ని విధాలా విజయులైనవారి క్లబ్బు.

వానలో కొద్దిగా తడిసి, వణుకుతూ వరండాలోకి అడుగుపెట్టిన జగన్నాథాన్ని చూసి, తృళ్ళిపడి లేచాడు- బంట్రోతు కాసిమ్. జగన్నాథం కొత్త మెంబరైనా అప్పుడే రెండు మూడు పెద్ద పార్టీ లిచ్చాడు. పెద్ద పార్టీలంటే అక్కడి వాళ్ళకే తెలుసు. ఒక్కోసారికి అయిదారు వేలయినా ఖర్చయి వుంటుంది. రెండుసార్లు పట్నంలోని గొప్పగొప్ప అధికార్లూ, బ్యాంకర్లూ, కంపెనీల డైరెక్టర్లూ విందుకు వచ్చారు. పోలీసుబ్యాండ్ వచ్చింది. బొంబాయి నుంచి నైట్ క్లబ్బుల డ్యాన్సు తారగూడా వచ్చింది.

అప్పట్నించీ, అందరికీ లభించే ఒక్క సలాముగాక జగన్నాథానికి "యింకా వంగినతలల" రెండు మూడు అదనపు సలాములు కూడా దొరుకుతుంటై క్లబ్బు సిబ్బందినుంచి. ఆ పట్నంలో-గొప్పవ్యక్తుల కందరికీ జగన్నాథం పేరు అప్తంగా తెలిసిపోయింది ఈ పెద్దపార్టీల ద్వారానే.

"క్యాసాబ్, బుఖార్ ఆయాక్యా" అంటూ వణుకుతూన్న జగన్నాథం ఓవర్‌కోటు నందుకున్నాడు కాసిమ్.

అతను పరధ్యానంగానే చిరునవ్వు తెచ్చుకొని - "లేదు లేదు కాసిం! కొంచెం పనివుంది" అంటూ గాజుతలుపులగుండా వానవంక చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

సాబ్ బిలియర్డ్సు గదిలోకి గాని లైబ్రరీ గదిలోకిగాని పోక అక్కడే నిలబట్టం చూసి బంట్రోతు కుర్చీ తెచ్చి వరండాలోనే వేశాడు.

"కాశిం! నన్ను గురించి టెలిఫోన్‌లో అడుగుతారు. కాల్ రాంగానే నాకు చెప్పాలి. బార్‌రూమ్‌లో ఎవరైనా వున్నారా?"

"హై సాబ్!"

"అచ్చా - నేను బార్‌రూమ్‌లో వుంటాను."

జగన్నాథం బార్‌రూం సోఫాలో కూలబడి బ్రాండీ, సోడా చప్పరిస్తున్నాడు. అప్పటికీ అతని వణుకుపోలేదు. ఎట్లా పోతుందీ? వేసింది పెద్ద పందెపు జూదం. ఓడిపోయాడా- అంతే! అంతే అంటే మళ్ళీ యీ క్లబ్బూ, ఈ దిగులు లేని,బీదతనం అంటే తెలీని సంఘ పెద్దల స్నేహమూ,ఇన్నాళ్ళయినన్నూ వీళ్ళమధ్య కొనుక్కొన్న హోదా, సిబ్బంది సలాములూ, పార్టీలూ - అన్నింటికీ దూరమైపోతాడు. ఈ వెలుగునుంచి చీకట్లోకి పోతాడు.

జగన్నాథం కోటు తడిమి చూచుకొన్నాడు. అందులో కొత్తగా లైసెన్సు తెచ్చుకొన్న రివాల్వరుంది. ఎందుకైనా మంచిదని జేబులో వేసుకొచ్చాడు, దాన్ని తాకగానే అతని వణుకూ, అదురూ కొంచెం తగ్గినట్లయింది. ఈ క్లబ్బులో మెంబరుగా చేరక మునుపు ఎన్నోసార్లు లైసెన్సు కోసం ప్రయత్నించాడు. ఊహుఁ! కాని, క్లబ్బులో చేరిన పక్షం రోజుల్లోనే దానంతటదే వచ్చింది. ఈ క్లబ్బులో ఏదైనా "ఫిక్స్" చేయవచ్చు. "ఫిక్స్" అంటే అదేమీ కోడ్ పదంగాదు. బార్‌రూమ్‌లోనో, బిలియర్డ్సు టేబిల్ వద్దో, బ్రిడ్జి టేబిల్ మీదో సరైన వ్యక్తితో ఒక్క ముక్క అంటే చాలు - ''ఫిక్స్!'' ఐ షల్ ఫిక్స్ ఇట్ అప్ ఫర్ యూ, పరిపాలనా, రాజ్యయంత్రాంగం పెద్ద పెద్ద మెట్లు, బిళ్ళ జమానులూ వున్న రాతికట్టడాల ఆఫీసుల్లోగాదు. వున్నది క్లబ్బులో. ఈ క్లబ్బులో.

''బాయ్!''

బార్ రూమ్‌లో తెల్ల యూనిఫారం బాయ్ వచ్చి కొత్త గ్లాసూ, నిండు సోడా, ఛోటా పెగ్గూ ముందుంచి పోయాడు. బయట జల్లు పడుతూనే వున్నది. ఏదో శబ్దమైతే ఉలిక్కిపడి చూశాడు జగన్నాథం.

"కాసిమ్!"

''నైసాబ్, కోయీ నైసాబ్!''

గ్లాసులో ద్రవపదార్థం మళ్ళీ చప్పరిస్తూ వుండిపోయాడు.

జగన్నాథం ఒక పెద్ద కాంట్రాక్టు కోసం టెండరు వేశాడు. దాన్ని "ఫిక్స్" చేయటానికే రెండు పార్టీలూనూ. దాన్ని గురించే కాదుగూడా కొన్నది. అయితే, ఈ టెండరుకు పెద్ద పోటీ వుంది. ఆ పోటీ కంట్రాక్టర్లు కూడా కొందరు

ఈ క్లబ్బులో సభ్యులే. నిజానికి ఈ టెండరు వేసే తాహతులేదు తనకు. ఫిక్స్ చేసే వాళ్ళుగూడా బాగా గ్యారంటీ యివ్వలేదు. ఈ టెండర్లో పెద్ద పను లున్నాయ్. పెద్ద ఇంజనీరూ కావాలి, పెద్ద పెట్టుబడీ కావాలి చాలా మందిని పట్టాలి. కాని, మేపుళ్ళన్నీ పోనూ లక్షదాకా పెర్సెంటేజిలోనే మిగుల్తుంది. తను పెద్ద లిస్టులోకి పోతాడు. ఈ దిన దిన గండాలు తప్పుతాయ్. తనే ఒక "ఫిక్సర్" అయిపోతాడు.

అసలు యింతకుముందు మొదలెట్టిన కాంట్రాక్టు పనులకే తన పెట్టుబడి చాలనిది.కాని, ధైర్యే సాహసే అంటూ దిగాడు. కాలం.కర్మం కలిసి వస్తున్నై. ''ఇది'' అట్లాంటిదిగాదు. ఇన్ కంటాక్స్ సర్టిఫికెట్టే కొద్దిగా దిద్దాలసి వచ్చింది. ఎర్నెస్టు మనీకిందనే కొన్నివేలు కట్టవలసి వచ్చింది. జగన్నాథం ఎవర్నీ సలహా అడగలేదు. తనవంతు పిత్రార్జితం యిదివరకే అమ్మేశాడు. ఇప్పుడు దేశాలమీద పోయిన తమ్ముడి సంతకంతో పవర్ అఫ్ అటార్నీ పుట్టించవలసి వచ్చింది. దాని ఆధారంతోనే, వాడి ఆస్తంతా అయిన కాడికి అమ్మేశాడు. తెచ్చి ఎర్నెస్టు మనీ కట్టాడు. పందెంలో జొరబడ్డాడు. ఏమి పందెం? ఇది పోయిందా- అన్ని సంతకాలూ బయటపడతై. బయటపడటమేనా? తను బయట వుండడు. ''లోపల'' వుంటాడు.

తమ్ముడి ఆస్తి సంగతి తెలిసినప్పుడు రుక్మిణి ''ఇదంతా ఏమిటండీ? ఎందుకు చేస్తారు యీ పన్లన్నీ - నలుగురూ మనల్ని ఆడిపోసుకుంటారు!'' అన్నది.

"పిచ్చిదానా - వాడికి తల్లైనా తండ్రైనా మనమేనా? మనకు కలిసొస్తే వాడికి వచ్చినట్లు గాదుటే? ఎక్కడికి పోతుంది? ఏదో లెక్కలకోసం భాగాలు గాని నిజానికా?"

''ఏమో- ఆ ఏడుకొండల వాడి దయ. పిచ్చినాయన, ఏ వూళ్ళు పట్టుకు తిరుగుతున్నాడో ఏమో!''

''ఎక్కడికి పోతాడే? అలవాటేగా- విసుగు పుట్టగానే వాడే వస్తాడు. బెజవాడలోనో ఎక్కడో నాటకాల కంపెనీల వాళ్ళతో తిరుగుతున్నాట్టలే.''

రుక్మిణి నిజానికి సత్తెకాలం మనిషి. వెంకటేశ్వర స్వామి పెద్దపటం - వెండిది - అడుగుతున్నది. ఇది ''అయితే'' వెంటనే కొనాలి. ఒకసారి తిరుపతి

గూడా పోయిరావాలి. పిచ్చిసన్నాసి రంగడు ఎక్కడెక్కడ తిరుగుతున్నాడో. తను వాడికేం తక్కువ చేయలేదు. కాని కర్మ. ఈ మాటు యిది "అయితే" మళ్ళీకొంచెం తీరిక చిక్కుతుంది. ఇది "అయినా" చాలా ఖర్చులున్నై. ఇంకో పార్టీ కోసం పీక్కుతింటారు. ప్రెజెంటేషన్స్ గూడా చాలా వున్నైగా. పార్టీ గూడా కొత్త తరహాగా వుండాలిట. నవాబులు వెలిగిన పట్నమాయెను. వాళ్ళ పార్టీలో ఏమేమి జరిగేది వీళ్ళందరికీ అనుభవ పూర్వకంగా తెలీకపోయినా- వినికిడిగా తెలుసుగా.

"సాబ్-"

"టెలిఫోన్ ఆయా క్యా?"

"జీ సాబ్!"

జగన్నాథం దిగ్గున లేచాడు. అతను తూలటం లేదు. అలవాటయి పోయింది. కాని,యిందాకటి అదురుడు మళ్ళీ వచ్చింది. పెద్ద అంగల్తో టెలిఫోన్ వున్న సెక్రెటరీ గదివైపు పరుగెత్తాడు.

"ఆఁ- ఆఁ మాట్లాడుతూన్నా!"

"ఎవరండీ-? మే ఐనో?"

"చెప్పండి - కాయా పండా?"

జగన్నాథానికి ముచ్చెమటలు పోసినై.

"నేను ఎడ్వొకేట్ జగన్నాథాన్ని - ఐ వాంట్ ద సెక్రెటరీ - రావ్.

"సారీ సర్ - నాకనుకొన్నాను. ఆయనింకా రాలేదు."

చిరుచెమటలు కారుతూన్న ముఖంతో కాసిమ్‌వంక చూశాడు.

"జగన్నాథం" అన్నమాట విని పిలిచాడు.

"మాఫ్ కర్నా సాబ్!"

జగన్నాథం వరండాలోకి వచ్చాడు. అక్కడి చల్లగాలికి గాని అతని చెమటలు ఆరిపోలేదు. కోటు విప్పదీస్తుంటే లైసెన్సు తెచ్చుకొన్న వస్తువు - రివాల్వర్ - కింద పడ్డది.

"సాబ్‌కు తబీయత్ ఠీక్ నైక్యా సాబ్?"

చల్లగా చేతికి తగిలింది - ముసలి కాసిం అందిస్తున్న ఉక్కు వస్తువు. సాబ్ ముఖాన్ని కొత్త "ఎడ్మిరేషన్‌తో" చూశాడు బంట్రోతు.

''కుచ్‌నై - కుచ్‌నై - ఠీక్‌హై - ఠీక్‌హై కాసిమ్!''

అందరూ వాణ్ణి "చప్రాసీ" అని పిలుస్తారు. కాని, ఆ గుంపులో తాను ఒకడైనా అట్లా పుట్టలేదుగా! మనుషుల్ని పేరుబెట్టి పిలిస్తే వారి ఆత్మగౌరవం ఎంత పెరుగుతుంది. తనకు తెలుసు. బార్ రూమ్‌లో మాత్రం వాళ్ళందరి పేర్లూ తెలిసివా - "బాయ్" అంటేనే మర్యాద. పిచ్చి సన్నాసి రంగడు కూలీలందర్నీ పేరు పేరునా పిలిచేవాడు - పనులమీదికి పంపిస్తే, వాళ్ళ కెందరు పిల్లలూ, ఇల్లెక్కడ? కూలితో గడుస్తున్నదా? అని యోగక్షేమాలు అడుగుతుంటాడు. ఏమి శాశ్వతం? చివరికి మిగిలేది మనిషిమీద మనిషి ప్రేమే గదా? ఈ గొప్ప దర్జాల్లో ఏది నిజం?

అట్లా అని ఈ బీదవాళ్ళందరూ నిజాయితీపరులా? తన పెద్ద మేస్త్రీ - దొంగ రాస్కెల్ - కూలివాళ్ళకు బేడవడ్డీకి అప్పులిస్తుంటాడు. ఒకసారి తనకు డబ్బు కొరవబడి ఏదో చేసి కూలిపైకం సర్దమంటే బట్వాడా చేసి తనవద్దే బేడ వడ్డీకి తెచ్చానని వసూలు చేశాడు.

టెలిఫోను గంట గణ గణమని మోగింది. కాసిమ్ సాబ్‌వంక చూసి ఆగిపోయాడు.

"లేలో - తుమ్‌లేలో -" అన్నాడు జగన్నాథం వణుకుతూనే,

కాసిమ్ రిసీవరెత్తి - "ఆప్‌కూ బులారేహే సాబ్" అన్నాడు, దాని మూతి అరచేతిగుంటతో మూస్తూ.

"యస్........"

"మిష్టర్ జగన్నాథం...."

"యస్ ప్లీజ్.... యస్ ప్లీజ్...." కొంచెంసేపు నిశ్శబ్దం,

జగన్నాథం కోటును చేత్తో గట్టిగా అదుముకొన్నాడు.

''కాయా - పండా?''

''కాయా - ఇంకానా?"

''ఓ. కే?''

''ఓ. కే అండ్ ఫిక్స్‌డ్.''

''థాంక్యూ సర్... థాంక్యూ....''

''మరి........?''

"ప్రామిస్ ఈజ్ ప్రామిస్!"

"ఎక్కడుంటారు సాయంత్రం?"

"ఇక్కడే."

జగన్నాథం వణుకు పాతది ఆగిపోయి కొత్త వణుకు ముఖంలో వచ్చింది. అతనికి కల్బంతా కొత్త శోభతో కనబడింది. జేబులోకి చేయి పోనిచ్చి, కాచుకొన్న - కాసింమీద అయిదు రూపాయలనోటు విసిరేసి "అచ్ఛా కామ్‌కియా కాసిమ్ - అచ్ఛా కామ్. పిల్లలకు మిఠాయిలు కొనుక్కో. నే నీ పూట యిక్కడున్నానని తేకేదార్లు ఎవరడిగినా చెప్పొద్దు." అన్నాడు.

రాత్రికి జగన్నాథం యింటికి చేరేసరికి పదకొండు దాటింది. కారు హారన్ వింటూనే రుక్మిణి ఎదురొచ్చింది.

"చెప్పుకోండి.... ఇంటికెవరొచ్చారో?" అన్నది.

నోటివాసన పట్టకుండా ఆమెకు కొంచెం దూరంగా నుంచున్నాడు.

"ఎవరే?"

"చెప్పుకోండి...."

"రాజ్యమా?"

రాజ్యం అతని మరదలు. ఆ పిల్ల పెళ్ళి యీ మధ్యనే అయింది. తోడల్లుడిని తీసుకురమ్మని వ్రాశాడు.

"పప్పులో కాలేశారు - రంగడు."

జగన్నాథం ఆమెను తేరిపార చూశాడు. ఇంకొంచెం దూరంగా జరిగి-

"ఎందుకొచ్చాట్ట?" అనడిగాడు.

"ఆదేమిటండీ - యిక్కడికి రాక ఎక్కడికి పోతాడు?"

"అదిగాదే..........."

జగన్నాథం నేరుగా తన గదిలోకి పోయి జోళ్ళు విప్పదీసుకొని, సూటు విప్పేసి బర్మా లుంగీ కట్టుకొన్నాడు. తమ్ముణ్ణి చూచే ప్రయత్నం ఏమీ చెయ్యలేదు.

"నాకు ఆకలిగా లేదు. లైటార్పేయ్. తలనొప్పిగా వుంది."

కొంచెం సేపట్లో పాలగ్లాసు పట్టుకొని వచ్చి టేబిల్‌మీద పెట్టి లైటార్పేసింది.

"రుక్కూ!.... నీకు తెలీదు. రంగడ్ని మళ్ళీ పంపించేసెయ్ ముద్దుచేసి వాణ్ణి చెడగొట్టవాక."

మసక చీకట్లో భర్త ముఖం ఆమెకు కన్పించలేదు. కాని, ఆ మాటలు రక్తసంబంధపు మాటలుగా ఆమెకు విన్పించలేదు. అనుమానిస్తూ ఏమో అడిగింది-

"పిచ్చిముండా - నీకు వ్యవహారాల సంగతి బొత్తుగా తెలీదు. రెండు దోవతులూ చొక్కాలూ కొనిపెట్టు. ఇరవైరూపాయలు చేతికియ్యి. పంపించేసెయ్. తెల్సిందా? మన జ్ఞాతివర్గం యిక్కడా చేరింది. అవీ యివీ వాడికి నూరిపోస్తారు."

రుక్మిణికి ఈ మాటు అతని నోటి వాసన బాగా కొట్టింది. కాని, మాటలు మత్తుగా రావటంలేదు. స్మారకం మాటలే. కాని, అర్థం కావటంలేదు.

నెత్తురుకన్నా చిక్కని వేరే విలువల వలయంలో తన భర్త చిక్కుకొని వున్నాడని ఆమె ఎప్పటికీ తెలుసుకోలేదు. సత్తెకాలం మనిషి. *

(కృష్ణాపత్రిక 1965, జనవరి 9.)